

Jerzy Szymański

LISTOPADOWA ROCZNICA

„Rozbrajanie Niemców przed Główną Komendą na Placu Saskim w Warszawie”. Obraz Stanisława Bagińskiego (1876-1948).

W bieżącym roku mija osiemdziesiąta trzecia rocznica odzyskania niepodległości Polski, po ponad 140 latach od rozbiorów i niewoli jaką narzuciły Polsce wrody sąsiedzi: Rosja, Prusy i Austria.

Jest to bardzo znamienne, historycznie brzemienna w skutkach data w historii Polski, którą będą i muszą pamiętać „teraz i na zawsze” kolejne pokolenia Polaków, jako dziejową przestrożę i ciężkie doświadczenie naszego narodu.

O odzyskanie Niepodległości modlił się cały naród, także ustami naszych wieszczów-poetów, pisarzy, duchowieństwa katolickiego.

Wołali: „o wojnę ludów prosimy Cię Panie”, „Ojczyznę wolną racz nam dać Panie”.

Dzisiaj 83 rocznica odzyskania niepodległości jest już chwalebna wartością historyczną, a czym były lata gnębiącej niewoli mogliby powiedzieć tylko Ci, którzy przyczynili się do odzyskania niepodległości, niosąc w ofierze swoje życie, brocząc obficie krwią w narodowych powstaniach: listopadowym, styczniowym, Insurekcji Kosciuskowskiej, kibitkach Sybiru, w twierdzy Szliserburskiej zakuci w kajdany, w twierdzy Magdeburgskiej i w wielu innych miejscach kaźni i ciężkiego zniewolenia narodu polskiego. Cierpieli najlepsi synowie i córki ojczyzny – było ich setki i tysiące. Całe rodziny były systematycznie niszczone, skazywane na tułaczkę i gnębiące poniżenie, żądanie i przymus wyrzeczenia się wiary ojców.

Tak było, taka jest obiektywna prawda, to są wprawdzie już przeszłe, dawne lata i zdarzenia o których jednak trzeba zawsze wiedzieć i pamiętać, przekazując tę wiedzę i pamięć naszym dzieciom, następnym pokoleniom. Taki jest nasz patriotyczny obowiązek, dopóki gdziekolwiek bije polskie serce a w żyłach płynie polska krew. Rocznica 11 listopada jest tak ważna i chwalebna, godna czci i pamięci całego narodu, bo zrodzona z cierpień i krwi ofiarnej kilku pokoleń narodu. Niepodległość nie była zdobyczą łatwą. Cierpienia narodu i walkę narodu o wolność rozumieli doskonale wierni synowie Ojczyzny, patrioci zespoleni wiarą i miłością ojczyzny wolnej, niepodległej.

Niezbędne więc jest, chociaż w telegraficznym skrócie poświęcić słów kilka niektórym postaciom i autorom odzyskania niepodległości.

10 listopada 1918 roku wrócił do Warszawy pociągiem (godz. 7.00 – niedziela) brygadier Józef Piłsudski oraz towarzyszący mu gen. Sosnkowski. Już o godz. 17 Rada Regencyjna zdecydowała o przekazaniu J. Piłsudskiemu władzy wojskowej i naczelnego dowództwa wraz z misją utworzenia rządu narodowego.

11 listopada państwa biorące udział w wojnie zawiesiły działania zbrojne i postanowiły zwołać konferencję celem zawarcia pokoju. 12 listopada J. Piłsudski wydał odezwę zawiadamiającą o objęciu przez niego komendy nad polską siłą zbrojną oświadczając, że okupacja Polski przestała istnieć. Działał więc błyskawicznie i skutecznie, rozpoczął tworzenie, organizację bytu państwowego Polski niepodległej.

Następne kroki i działania J. Piłsudskiego są znane i szczegółowo udokumentowane – dalsze rozwijanie i opisywanie tej obszernej i twórczej

działalności Naczelnika Państwa przekracza ramy niniejszego artykułu rocznicowego.

„Opatrznościowa rola i wielkość Józefa Piłsudskiego polegała na tym, że okazał się on jedynym ówczasie wybitnym politykiem polskim, mającym autorytet zarówno wśród lewicy jak i prawicy”.

Józefa Piłsudskiego cechował niezwykle upór woli i wiara w powodzenie sprawy polskiej – już 6 sierpnia 1914 roku na czele garstki tych co „trwali w osamotnieniu” przystąpił do organizacji walki z rosyjskim zaborcą.

Odbudowa zrębów niepodległości Polski była zadaniem niezmiernie trudnym, wydawało się, że ponad siły ludzkie. Obecnie już wiemy, że Piłsudski nie cofał się przed pokonywaniem trudności, zwłaszcza gdy chodziło o sprawy polskiego narodu. Ta cecha była determinantą jego charakteru, woli. Tak można w skrócie określić tę postać, która złotymi strofami zajaśniała w historii Polski i wszelkich poczynąń niepodległościowych.

Umiał też J. Piłsudski zjednywać ludzi, znał ich wartości przywódcze i osobiste, cenił światłych, fachowe jednostki i zespoły, ludzi oddanych wspólnym działaniom dla sprawy niepodległości.

Wśród tych, którzy wspólnie z J. Piłsudskim zakładali i budowali zręby niepodległej Polski, znaleźli się wspaniali, mądrzy i patriotyczni działacze niepodległościowi: Roman Dmowski, Ignacy Paderewski, Wincenty Witos, Józef Haller, Gabriel Narutowicz, Stanisław Wojciechowski, Edward Rydz Śmigły, Kazimierz Sosnkowski, Władysław Sikorski, Ignacy Daszyński, Józef Dowbor Muśnicki, Kazimierz Bartel, kardynał Aleksander Kakowski, Wojciech Korfanty, Zdzisław Lubomirski, Ignacy Mościcki, Eustachy Sapiecha i wielu innych działaczy polskiej myśli politycznej, wojskowej i gospodarczej – nie sposób w tym szkicu wszystkich wymienić, chociaż zasługują na pełnię chwały i pamięci w 83 rocznicę niepodległego bytu Polski.

Wszystkim uczestnikom pracy i walki o niepodległość niech będzie chwała i pamięć całego narodu, niech obecne i przyszłe pokolenia Polaków zachowają ich we wdzięcznej i trwałej pamięci.

W dniu 83. rocznicy odzyskania niepodległości winniśmy chociaż myślami odnieść się do tamtych trudnych lat, w których uczestniczyli także nasi ojcowie. Pamiętajmy o tej rocznicy. Niech na naszych domach i zakładach pracy załopocą flagi narodowe, wywieszanie których jest naszym patriotycznym obowiązkiem, wyrażając chociaż w ten sposób wdzięczność tym co walczyli aby zaistniał dzień Wolności.